

בדור אשלי מר"ן

יציאה 18:20 כניסה 17:28

כי תשא | אדר | תש"פ משולחנו של מר"ן פאר הדור זצ"ל

השבת נקרא על מצות מחצית השקל שנצטוו בני ישראל לתת. בפסוק נאמר על מצות נתנית מחצית השקל, "ונתנו". אם נתבונן נראה שאת המילה "ו נתנו" אפשר לקרוא ישר והפוך עם אותה המשמעות של המילה. וזאת ללמדנו, שאדם שנותן תרומה או צדקה, אין הוא מפסיד מתרומה זו, אלא

אדרבא נותן הוא לעצמו ברכה ותוספת לנכסיו. **המגיד מדובנא מביא על כך משל יפה**, על אדם שהיה בכיסו סכום של שלוש מאות שקל, והנה בערב, רואה הוא שנותרו לו רק מאתיים שקלים. הבין האדם שאבד לו שטר של מאה שקל, והצטער על אבידתו. למחרת בדרכו לעבודתו, מצא שטר של מאתיים שקלים, שמח מאוד, אך בתוכו עדיין היה מצטער על המאה שקלים שאיבד, שהרי יכולים היו להיות לו עכשיו מאה שקלים יותר. אך לאותו אדם היה גם שדה חיטים, ובוקר אחד לקח עמו שק של זרעוני חיטה בכדי לזרעם בשדה. בדרכו לשדה, עבר בשביל המוביל מביתו לשדה, ולא שם לב כי יש חור בשק, וחלק מהזרעונים נפלו בשביל המוביל מביתו לשדה, ואכן, כשהגיע לשדה, ראה כי חסרים זרעונים בשק. הצטער על אבידתו, והמשיך לזרוע את הנותר שבשק. אך לאחר כמה חדשים, כשבא לעבור בשביל המוביל מביתו לשדה, רואה הוא כי כל השביל מלא בחיטים משובחות שצמחו מאותם זרעים שנפלו אז. שמחה גדולה מילאה את לבו בראותו כי אדרבא, אותה אבידה שאבדה לו, היא עצמה גרמה לו עתה ריוח גדול, וכל צערו אז היה לשווא. כך בכל תרומה או צדקה שאדם נותן, נדמה לו כי יצא סכום הכסף מרשותו, וחסר הוא את אותו הסכום שהיה ברשותו ועבר לרשות הצדקה, אך לא כך היא האמת, אלא אדרבא, אותו הסכום שניתן לצדקה, הוא הסכום שייתן לו את הברכה והעושר, כך שלמעשה כסף זה לא יצא ממנו, אלא ייתן לו עוד ועוד, כמו שאמרו רבותינו, 'עשר בשביל שתעשר', וזהו הסוד במילה שכתבה התורה

"ו נתנו" שנקראת ישר והפוך, ללמדינו, שכל מה שאדם נותן לצדקה, בסוף חוזר אליו הכל בכפל כפליים. **מסופר** על אישה אלמנה ענייה שהייתה גרה לבדה בעיר יפו, בכל בוקר הייתה קונה מעט חטים, והולכת לטחנת הקמח שהייתה בנמל יפו, שם הייתה טוחנת את החיטים, ושבה לביתה ואופה לעצמה פת לחם לשחרית ופת לחם לערבית. בוקר אחד, לאחר שאפתה את הלחמים, הופיע בביתה עני שהתחנן לקבל פת לחם הואיל ולא אכל כמה ימים ועומד הוא לגווע ברעב. נכמרו רחמיה של האלמנה, ונתנה לו את פת השחרית שאפתה לעצמה, כך שנותר לה רק ככר לחם אחד. לא עברו כמה דקות, והנה עני נוסף דופק על דלת ביתה, ומתחנן לפת לחם. לא יכלה האלמנה לעמוד בפני תחנוניו ובכיו של אותו עני, ונתנה לו את פת הלחם האחרונה שנותרה לה לארוחת הערב. מיד הלכה, וקנתה בשארית כספה מעט חיטים נוספות, והלכה שוב לטחנת הקמח בנמל יפו וטחנה קמח חדש, אך לדאבונו הרב בדרכה חזרה לביתה, נשבה רוח חזקה, והעיפה את שקית הקמח שטחנה זה עתה היישר לתוך הים. נותרה האלמנה ללא קמח, וללא אפשרות לאכול כלום באותו היום. בצר לה פנתה לרב היושב בבית המדרש הסמוך לנמל, ושאלה בפה, זו תורה זו שכרה? הרי את לחמי הדל נתתי היום לשני עניים, ובפרוטות האחרונות שנשארו לי, קניתי קמח חדש, והנה באה הרוח והעיפה את הקמח לים, ונותרתי ללא כלום. מדוע עשה זאת אלוקים לך? וכי עדיף היה שלא הייתי נותנת לעניים כלום?! עודה מדברת עם הרב, והנה נכנסו לרב חמשה סוחרים עשירים, ובידם כד חרס מלא דיגרי זהב, ובקשו לדבר עם הרב באופן מידי, מיד החל ראש הסוחרים לספר לרב כי לפני זמן קצר היו הם בספינה מליאה סחורה מול נמל יפו, כשלתע פגעה הספינה בסלע ונפער חור בספינה ומים רבים התחילו להיכנס לספינה שהייתה בסכנת טביעה, מיד התפללנו לה' שיציל אותנו ונדרנו נדר, אם נינצל, נתרום כד מלא דיגרי זהב לצדקה, ולפתע נסתם החור והספינה ניצלה, ועתה באנו לקיים את הנדר לתת את הכסף לצדקה. שאל אותם הרב, אתם יודעים איך ניסתם לפתע החור? לא, ענו הסוחרים, אך אם הרב רוצה לדעת, נוכל לבדוק זאת בספינה העוגנת בנמל הקרוב אלינו. ביקש הרב מאחד הסוחרים לגשת ולבדוק זאת, ואכן לאחר כמה דקות חזר הסוחר ובידו שקית שבתוכה בצק שהיא זאת שסתמה את החור והצילה את הספינה. שאל הרב את האלמנה, המכירה את השקית הזו? כן, ענתה האלמנה, זאת שקית הקמח שהעיפה הרוח ממני לים והמים הפכו את הקמח לבצק. פנה הרב לסוחרים ואמר, את כד החרס המלא דיגרי זהב, תתנו לאלמנה ענייה זו, שבזכותה ניצלתם מטביעה בים, ולא אלמנה אמר הרב, עכשיו נוכחת כי בזכות מצוות הצדקה שעשית, קיבלת שכרך והפכת לעשירה גדולה, שוב לא תצטרכי לטחון קמח ולאפות לחם בדוחק ובעוני, משרתים יצלו לך בשר וימזגו לך יין, והכל בזכות הצדקה שעשית. הוא אשר אמרנו "ו נתנו", אפשר לקרותו ישר והפוך, ויש לו משמעות דו צדדית. נשכיל ונבין זאת. אמן.

תורת יוסף

יודו לה' זוסדו
וְנִשְׂאוּ אֶת לְבָבֵי אָדָם.

שאלה: האם יש לענות ברוך הוא וברוך שמו לאחר הזכרת שם ה' בקידוש ובהבדלה? - תשובה: נהג רבינו הרא"ש, שבכל פעם שהיה שומע שם שמים בברכות, היה עונה ברוך הוא וברוך שמו, אף על פי שמצוה לענות ברוך הוא וברוך שמו, מכל מקום, מכיון שאין זה חיוב גמור, אין לענות ברוך הוא וברוך שמו באמצע פסוקי דזמרה וכדומה. ואף על פי שלענין עניית אמן על הברכות, אנו נוקטים שיש לענות אמן גם כאשר הוא עומד באמצע פסוקי דזמרה, מכל מקום, דין עניית ברוך הוא וברוך שמו, הוא שונה בתכלית, מכיון שאינו חיוב גמור, ולכן אין להפסיק באמצע פסוקי דזמרה לצורך עניית ברוך הוא וברוך שמו. ברוך הוא וברוך שמו בברכות שיוצאים בהם ידי חובה הגאון מהר"ש אבוהב, בשו"ת דבר שמואל, כתב: "ומכבר הזהרתי את החברים, שמנהג הרא"ש הנזכר (לענות ברוך הוא וברוך שמו), אינו אלא דוקא בברכה שאין השומע חייב בה, אבל כשמתכוין לשומע לצאת ידי חובה, וגם המברך מכיון להוציאו ידי חובה (כגון בברכות הקידוש, וקריאת המגילה וכדומה), שאז יוצאים ידי חובת הברכה בשמיעה בלבד מפי המברך), אינו רשאי להפסיק באמצע הברכה באמירת ברוך הוא וברוך שמו, שמכיון שהשומע כעונה, כשמפסיק באמצע הברכה לענות ברוך הוא וברוך שמו, הרי הוא כמו שמפסיק באמצע הברכה עצמה". עד כאן דבריו. ואמנם, יש מקצת מעדות ישראל, שנהגו לענות ברוך הוא וברוך שמו גם בברכה שיוצאים בה ידי חובה, כגון בברכת הקידוש, מנהג מרוקו אמנם, רבים מבני מרוקו עומדים על מנהגם בזה, שבהרבה מקומות במרוקו נהגו לענות ברוך הוא וברוך שמו על כל הברכות. ודעתו של מרן רבינו הקדוש זצ"ל לא היתה נוחה כלל ממנהג זה, שלדעתו לא הונהג על פי דעתם של רבני מרוקו, רק המון העם החלו לנהוג כך מעצמם. אולם לעומתו, קם הגאון, צדיק ועניו, רבי שלום משאש זצ"ל, רבה של ירושלים, והחזיק בכל כחו לחזק מנהג מרוקו בזה, ובמשך שנים התקיים משא ומתן בינו לבין מרן רבינו זצ"ל בנדון זה, ומרן זצ"ל השיב על כל טענותיו בדבר זה. והגר"ש משאש לא קיבל את דעתו, והחזיק בכל עוז במנהג עדתו, וסירב לבטלו בכל תוקף. ואחריו קמו עוד מרבני מרוקו, וכתבו לחזק מנהגם בטענות שונות, ועל כן המחלוקת בעיניה עומדת עד עצם היום הזה. וחלילה לעורר מחלוקות וויכוחים על ענינים כגון אלה, שאינם מעיקרי הדת, והתועלת מן המחלוקת רחוקה, וההפסד קרוב. ולסיכום: אין לענות ברוך הוא וברוך שמו, על ברכה שיוצאים בה ידי חובה, כגון ברכת הקידוש וההבדלה וברכות קריאת המגילה וכדומה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת אברהם שלם בן שושנה שלמה שלם בן שושנה שושנה שלם בת ויקטוריה תצבה

שבת שלום

העלון לעילוי נשמת היקר באדם איציק הרוש בן חנניה תצבה זיל

עלון תורני

להצלחת אשתי
היקרה הבן
והבנות
למשפחת אלבס

אשרי אדם מצא חכמה
ואדם יפיק תבונה
מסלינג

כי תשא | אדר | תש"פ

מפטיירין ויהי דבר יחזקאל לו

זיזוק לאליהו

שבועי מס' 105

החיזוק השבועי

הרב אליהו רבי שליט"א – ראש כולל
"עטרת חכמים" חולון

ישנם זמנים של נפילה במצב הרוח.

אתה לפתע רואה את החבר שהיה שמח ומאושר עד אתמול, היום מצוברח ולא מפסיק להתלונן. לפעמים אתה רואה את עצמך, אותו אחד שאתמול היה המאושר הגדול שעזר לחבר לצאת מהמצוקה שלו, היום נופל בדיוק לאותו בור.

זה לא משהו מוסבר, אין לך אפילו היגיון בדברים, אתה רק מרגיש עצבני, מדוכא, ואפילו רע לו עם החיים. ישנם כאלה שמחריפים את הביטויים ולא כאן המקום לפורטם. איך יוצאים מזה? מהי העזרה הראשונה לצאת מתוך אותה עצבות? התשובה היא: להדליק שירים, במיוחד עכשיו בחודש אדר, לפצוח בריקוד ולחייך כאילו אתה האדם המאושר ביותר בעולם.

אחד מהיסודות הגדולים שלימד אותנו ספר החינוך, אחד מהראשונים, הוא: "אחרי הפעולות נמשכים הלבבות" (ספר החינוך פרשת בא מצוה טז). לא שייך לרקוד ולהישאר בדיכאון, לא שייך לחייך ולהישאר בעצבות, לא שייך לשמוע שיר טוב ולהתנועע לפי הקצב, ועם כל זה להישאר באותה מרה שחורה שהייתה רגע אחד לפני הכח נמצא בידי כל אחד מאיתנו, כי "אחרי הפעולות נמשכים הלבבות". לעולם אל תאשים את הלב שלך כי הלב שלך ממתין לך, הוא ממתין לידיים ולרגליים שלך בכדי לקבל החלטה האם היום זהו יום טוב בשבילו או יום רע. אם אתה מחזק באמונה, אם את עושה כפי יכולתך להוציא את הנקודות השחורות עליהן דיברנו מחייך, ונפלת בכל זאת למרה שחורה, למצב רוח רע, תפצח בריקוד, תעשה את הפרצוף של הבחור השמח ביותר בעולם, תחייך לסביבה, ותראה איך אט אט אותה שמחה חודרת לליבך ומעניקה לך את הזכות האמיתית לחייך מכל הלב אבל ממש בממדים שאתה רוצה לבלוע את העולם בחיך גדול ויפה. אחת ממלחמות הקטנות של החיים, הפתרון הפשוט והמדעים נמצא אצל רבותינו הראשונים, ומשם משתלשל לדורי דורות ולהרבה מאוד חכמות, ולהרבה מאוד ספרים, אבל המקור הוא אחד- "אחרי הפעולות נמשכים הלבבות". ברוכים תהיו! בברכת שבת שלום

החפץ חיים
רבי ישראל
מאיר הכהן
זצוק"ל

לשון הרע

ענין נקל מאוד להיכשל באיסור לשון הרע ורכילות, לכן נצייר כמה מקרים ונרחיב את הדיבור בהם, כדי שממנו יקיש המשכיל למקרים דומים. אך כדי שלא יקוץ הקורא מפני האריכות, אכתוב פה מקרה אחד,

אם הוא רואה שאחד נכנס לקנות סחורה אצל אחד. והוא יודע שהקונה הוא אדם תם שאינו בקיא בלהבין ערמומיות בני אדם. והוא מכיר את טבע בעל החנות שכל רצונו הוא למצוא לקוח כזה כדי לרמותו - בסחורה, במידות במשקלות. צריך לספר לו את ענין החנות ההוא ולהזהירו שלא ייכנס, אפילו אם כבר פסק עם בעל החנות ההיא שיקנה אצלו. וכל שכן אם הוא רואה בפרוש שאחד רוצה לרמותו לחברו בסחורה, או במידות ומשקלות, או בשווי המקח, בוודאי צריך לומר כדי שלא יבוא לזה.

שבת שלום

העלון לעילוי נשמתם של מור אבי היקר
ניסים אלבס בן ברטה ושלמה
וחמי היקר משה חכמון בן ואליהו ז"ל
ת ז צ ב ה

העלון לעילוי נשמת
היקר באדם אברהם [אבני] אלקסלסי
ז"ל
ת ז צ ב ה

ולעילוי נשמת חברי היקר הזמר איציק הרוש בן חנניה ז"ל ורחל תבלח"א